

ผลการใช้น้ำใบมะละกอ
ต่อการเพิ่มเกล็ดเลือดในผู้ป่วย
โรคไข้เลือดออกโรงพยาบาลพิษณุ
อำเภอฟันผา จังหวัดอุดรธานี

โดย นพ.ชัยรัตน์ เจริญสุข นายแพทย์เชี่ยวชาญ
(ด้านการรักษาพยาบาลการผ่าตัดศัลยกรรมเด็ก)

กรอบการนำเสนอ

1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3 ระเบียบวิธีการวิจัย

4 ผลการศึกษา

5 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

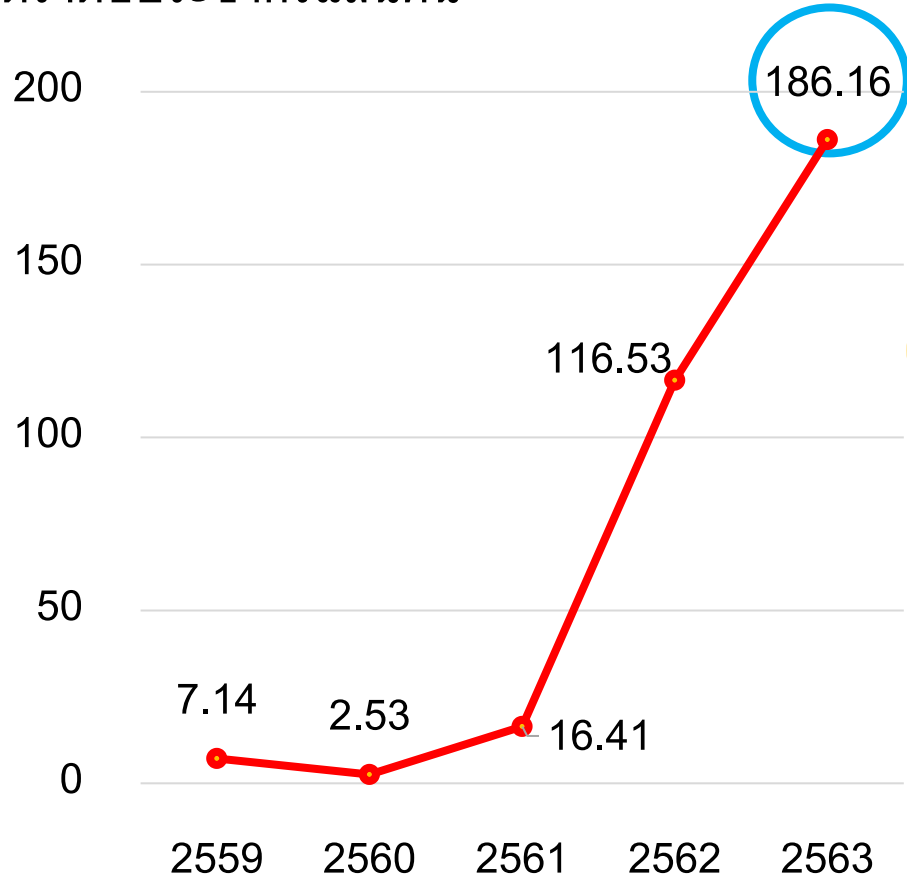

บทที่ 1 บทนำ : ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์

อัตราต่อประชากรแสนคน

ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนหรือยาในการรักษาโรคไข้เลือดออกได้โดยตรง ซึ่งเป็นเพียงการวินิจฉัยและรักษาโรคตามอาการแบบประคับประคอง

โรงพยาบาลเพิ่มมีอุบัติการณ์การเกิดโรคไข้เลือดออกเพิ่มมากขึ้น ในปี 2563

ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกทุกราย เกิดเลือดลดลงอย่างรวดเร็วก่อนระยะไข้ลดต่ำกว่าจำนวน 100,000 **cells/mm³** อยู่ประมาณ 3 - 5 วัน ถือเป็นเครื่องบ่งชี้ได้ว่าการรั่วของพลาสมาเกิดขึ้น

ต่างประเทศมีหลักฐานที่ยืนยันผลการวิจัยทางคลินิกและมีการจดสิทธิบัตรในการใช้สารสกัดไบโอมะละกอต่อกการเพิ่มเกล็ด

ประเทศไทยยังไม่มีหลักฐานงานการวิจัยทางคลินิก และผลการยืนยันในทางการแพทย์จากการใช้สารสกัดไบโอมะละกอ

ความเป็นมาและ ความสำคัญของ ปัญหา

มีความสนใจที่จะศึกษา ผลการใช้น้ำคั้นใบมะละกอใน
ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก โรงพยาบาลเพ็ญ อำเภอพือ
จังหวัดอุดรธานี

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วยไข้เลือดออก และเป็นอีกทางเลือก
หนึ่งของการช่วยเพิ่มเกล็ดเลือด และป้องกันไม่ให้เกล็ดเลือดต่ำ
จนเป็นอันตราย รวมถึงช่วยลดอัตราการป่วยตายในเขตพื้นที่ได้

สามารถยืนยันผลการวิจัยทางคลินิก หลังการใช้น้ำคั้นใบมะละกอ
สามารถเพิ่มเกล็ดเลือด ลดความรุนแรงของโรคได้อย่างมีความ
ปลอดภัย และไม่มีอาการแทรกซ้อนหรืออาการอันไม่พึงประสงค์
เป็นปกติ

ผสมผสานวิธีการรักษาแบบบูรณาการแพทย์ทางเลือกควบคู่กับ
การรักษาตามมาตรฐานทางการแพทย์แผนปัจจุบัน เพื่อเป็น
ประโยชน์กับการนำไปใช้ในทางการแพทย์และขยายผลต่อไป

บทนำ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลการใช้น้ำคั้นใบมะละกอต่อกการเพิ่มเกล็ดเลือดในผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก โรงพยาบาลเพ็ญ อำเภอพะนัง จังหวัดอุดรธานี

ขอบเขตการศึกษา

1. ด้านพื้นที่ คือ โรงพยาบาลเพ็ญ อำเภอพะนัง จังหวัดอุดรธานี
2. ด้านประชากร คือ ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกที่ได้รับการวินิจฉัยยืนยันจากแพทย์ และผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ **Dengue NS1, Ag / Dengue IgM ได้ผล Dengue NS1, Antigen positive / IgM > 40 unit จำนวน 74 คน**
3. ด้านระยะเวลา คือ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาระหว่างเดือน ตุลาคม 2561 ถึง ตุลาคม 2563

สมมุติฐานงานวิจัย

1. ภายหลังการได้รับน้ำคั้นใบมะละกอในกลุ่มทดลองสามารถเพิ่มจำนวนเกล็ดเลือดในผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก **เพิ่มมากขึ้นกว่า** ก่อนการได้รับน้ำคั้นใบมะละกอ และเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม
2. ภายหลังการได้รับน้ำคั้นใบมะละกอในกลุ่มทดลอง สามารถลดอาการแสดงทางคลินิกในผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก **ดีขึ้นกว่า** ก่อนการได้รับน้ำคั้นใบมะละกอ และเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถเผยแพร่ประสิทธิภาพของน้ำคั้นใบมะละกอให้กับคนในชุมชน เพื่อใช้เป็นอีกทางเลือกในการดูแลโรคไข้เลือดออก
2. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาโรคไข้เลือดออกที่มีในปัจจุบันและลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาได้
3. ป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรงจากโรคไข้เลือดออก

บทที่ 2 : เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/กรอบแนวคิด

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก

2. แนวคิดเกี่ยวกับน้ำใบมะละกอ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดของการศึกษา

ตัวแปรต้น

กลุ่มทดลอง
(Case study)

รักษาของแพทย์ปกติ +
ให้ดื่มน้ำคั้นใบมะละกอ

ตัวแปรตาม

กลุ่มควบคุม
(Case control)

รักษาของแพทย์ปกติ
(ไม่ให้ดื่มน้ำคั้น
ใบมะละกอ)

- จำนวนเกล็ดเลือด
- อุณหภูมิร่างกาย
- ระดับภาวะความสบาย

บทที่ 3 : ระเบียบวิธีการวิจัย

1

การศึกษา : ศึกษาวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research)

2

รูปแบบการวิจัย : 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมไม่มีการสุ่มตัวอย่าง > Non – probability > วิธีการเลือก convenient or volunteer

3

ประชากร: ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยยืนยันจากแพทย์ และผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ Dengue NS1, Antigen positive/IgM > 40 unit

4

กลุ่มตัวอย่าง : ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจำนวน 74 คน คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 37 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 37 คน

5

การรักษา : ทั้งสองกลุ่มจะได้รับการรักษาตามมาตรฐานทางการแพทย์แผนปัจจุบันแบบปกติ แต่ในกลุ่มทดลองจะรับประทานน้ำคั้นใบมะละกอร่วมด้วย

6

การติดตาม : ติดตามอาการ และผลตรวจทางห้องปฏิบัติการของผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก ทั้ง 2 กลุ่ม จนกระทั่งทราบสถานะสุดท้ายของการรักษา

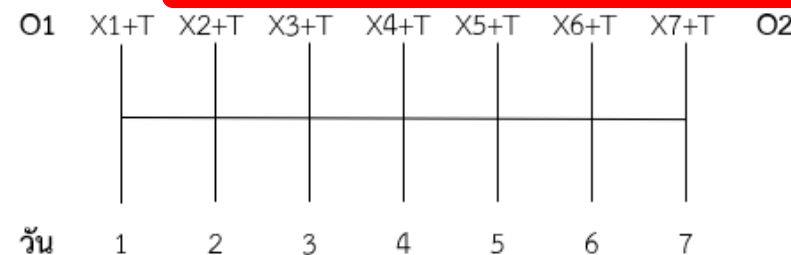
7

วิเคราะห์ : สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และ สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ทดสอบค่าที (t – test)

แผนให้การรักษา

กลุ่มทดลอง (Case study)

ดื่มน้ำคั้น ใบมะละกอ+ รักษาแบบปกติ

กลุ่มควบคุม (Case control)

รักษาแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วย

วัดความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจากโรงพยาบาลอื่น

ตรวจสอบความเที่ยงทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 4 คน

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

Inclusion Criteria

1. กลุ่มทดลอง คือ ผู้ที่มารับบริการในโรงพยาบาลเพื่อมาด้วยอาการ ไข้ไม่สบายตัว ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตัว ไม่ไอ ไม่เจ็บคอ ไม่มีน้ำมูก ก่อนมา 1 - 7 วัน แล้วใช้การตรวจ Dengue NS1, Ag และ Dengue IgM ร่วมกับการตรวจวินิจฉัยยืนยันจากแพทย์
2. กลุ่มควบคุม โดยการใช้ข้อมูลจากโรงพยาบาลข้างเคียง จากโรงพยาบาลบ้านดุง และโรงพยาบาลบ้านผือ โดยใช้ inclusion criteria และ exclusion criteria เหมือนกัน ยกเว้นการใช้ การตรวจ Dengue NS1Ag และ Dengue IgM ที่ไม่ใช่พิจารณา
3. อายุระหว่าง 5 - 60 ปี
4. ผลการตรวจ Dengue NS1Ag / Dengue IgM ได้ผล Dengue NS1, Antigen positive/ IgM > 40 unit และได้รับการวินิจฉัยและยืนยันจากแพทย์ว่าป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก (Dengue Fever หรือ Dengue Hemorrhagic Fever)
5. ระดับเกล็ดเลือดอยู่ระหว่าง 30,000 – 150,000 μ L
6. ผู้ป่วยให้ความสมัครใจยินยอมเข้าร่วมโครงการ

Exclusion Criteria

1. ผลการตรวจ Dengue NS1Ag/ Dengue IgM ได้ผล Dengue NS1, Antigen Negative/IgM < 40 unit และได้รับการวินิจฉัยและยืนยันจากแพทย์ว่าไม่ได้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก DF หรือ DHF
2. DHF grad 3, 4
3. ระดับเกล็ดเลือดน้อยกว่า 30,000 μ L
4. หญิงตั้งครรภ์หรือกำลังให้นมบุตร
5. ได้รับเลือดขณะรักษาตัวภายในโรงพยาบาลหรือก่อนหน้านั้น 1 เดือนก่อนมา
6. ป่วยด้วยโรค Immune Thrombocytopenic Purpura (ITP), มะเร็งเม็ดเลือดขาว, ฮีโมฟีเลีย
7. Serum Creatinine > 1.4 mg/DI (หญิง) และ > 1.5 mg/DI (ชาย)
8. มีประวัติการแพ้ยาสมุนไพรหรือยาแผนปัจจุบันรุนแรง
9. มีประวัติการแพ้มะละกอ
10. อยู่ระหว่างการการทดลองหรือเข้าร่วมงานวิจัยอื่นในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา
11. ผู้ป่วยไม่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย
12. กำลังใช้ยาเกี่ยวกับฮอร์โมนไทรอยด์, โคเอนไซม์ Q10, Aspirin, Warfarin

กรรมวิธีการเตรียมและการให้สารตัวอย่าง

กรรมวิธีการเตรียมสารตัวอย่าง

1. นำใบมะละกอสดที่ไม่อ่อนหรือไม่แก่จนเกินไป (ใบเพสลาด) จำนวน 2 - 3 ใบ ปริมาณน้ำหนักใบรวม 50 กรัม โดยนำมาล้างน้ำให้สะอาดแล้วหั่นเป็นชิ้นพอประมาณ
2. นำใบมะละกามาขยี้หรือโขลกให้ละเอียด โดยประมาณ 5 - 10 นาที แล้วใช้ผ้าขาวบางกรองเพื่อคั้นเอาน้ำใบมะละกอ **ตวงได้ปริมาณ 20 มิลลิลิตร**
3. นำน้ำคั้นใบมะละกอที่ตวงได้ในปริมาณ 20 มิลลิลิตร ผสมกับน้ำตาลมะพร้าวปริมาณ 2 ช้อนชา (10 มิลลิลิตร) และเติมน้ำต้มสุกปริมาณ 60 มิลลิลิตร ผสมให้เข้ากัน จากนั้นบรรจุใส่ภาชนะตามปริมาณที่ผู้ป่วยจะได้รับต่อ 1 วัน โดยเก็บไว้ในตู้เย็นอุณหภูมิ ความเย็นปกติ 35 - 38 **Fahrenheit** เก็บไว้ได้นานไม่เกิน 24 ชั่วโมงหรือ 1 วัน

ให้สารตัวอย่าง

1. ผู้ใหญ่ รับประทานปริมาณ 30 มิลลิลิตร เท่ากับ 90 มิลลิลิตร/วัน
2. เด็ก (อายุน้อยกว่า 10 ปี) รับประทานปริมาณ 10 มิลลิลิตร เท่ากับ 30 มิลลิลิตร/วัน
3. รับประทาน 3 ครั้ง/วัน ก่อนอาหาร (เช้า กลางวัน เย็น) ติดต่อกันทุกวันนับตั้งแต่วันแรกจนกระทั่งทราบสถานะสุดท้ายของการรักษา

เกณฑ์หยุดสารตัวอย่าง

1. ในระหว่างเข้าร่วมโครงการสามารถให้ยาทั่วไปได้ ยกเว้นยาเกี่ยวกับไทรอยด์ โคเ็นไซด์
2. เกณฑ์การหยุดให้สารตัวอย่างในระหว่างเข้าร่วมโครงการ
 - 2.1 ไม่ปฏิบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนด โดยไม่ให้ข้อมูลทางคลินิกและอาการผลข้างเคียงจากการรับประทาน
 - 2.2 ไม่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม
 - 2.3 กรณีตั้งครรภ์
 - 2.4 **กรณีมีภาวะการเจ็บป่วยแทรกซ้อน** อาจมีอาการที่รุนแรงเกิดขึ้น เนื่องจากได้รับน้ำคั้นใบมะละกามากจนเกินไป
 - 2.5 **กรณีมีผลอาการข้างเคียงจากการรับประทานน้ำคั้นใบมะละกออย่างรุนแรง**

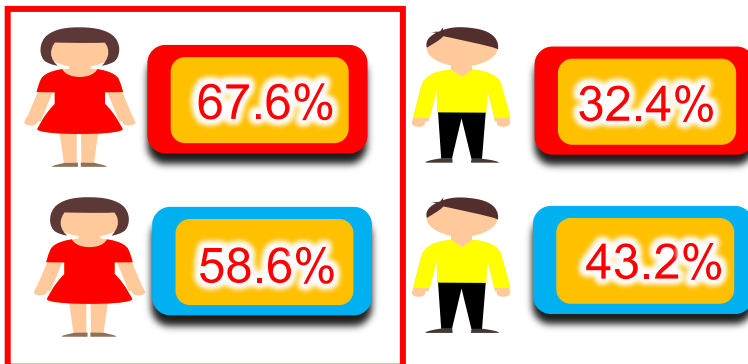

บทที่ 4 : ผลการศึกษา : ข้อมูลทั่วไป

เพศ

กลุ่มทดลอง

กลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง

กลุ่มควบคุม

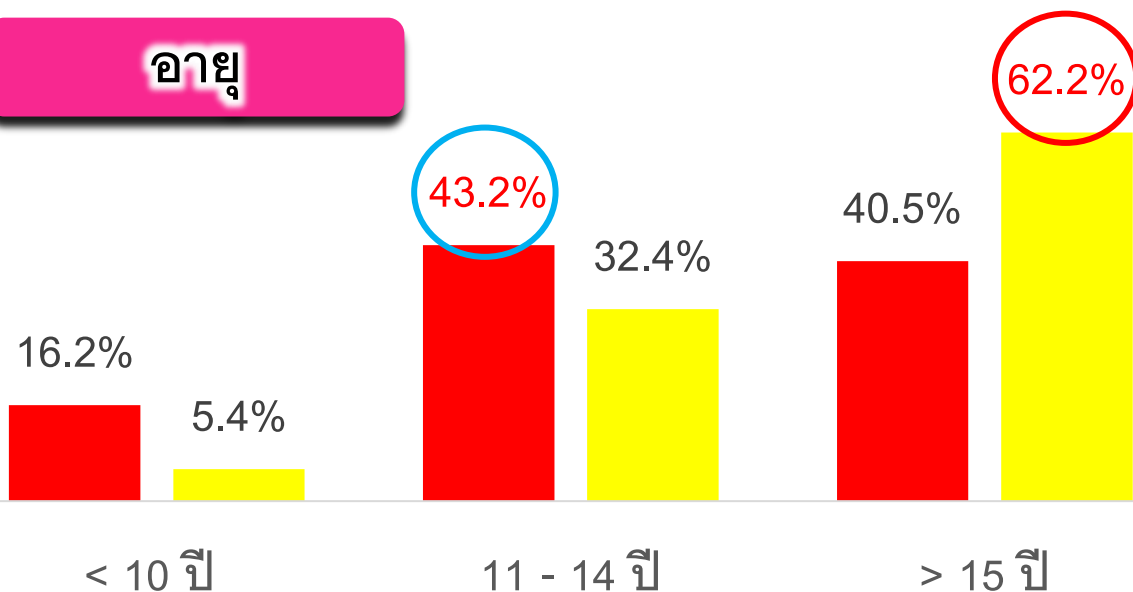
ประวัติการเป็น
ไข้เลือดออก

ไม่เคย 100%

ประวัติการแพ้ยา

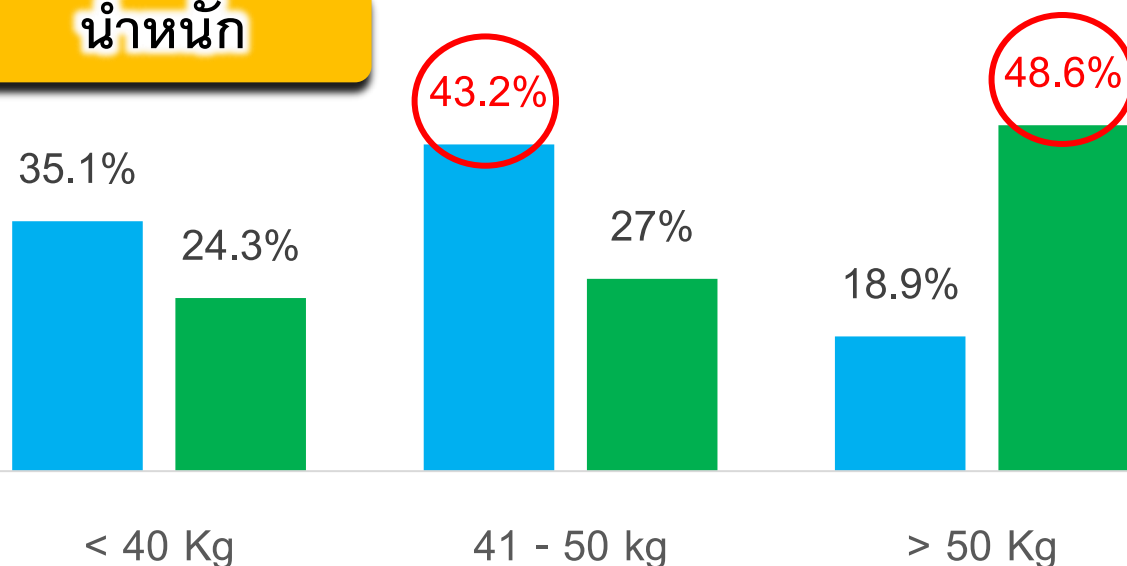
ปฏิเสธการแพ้ยา 100%

อายุ

■ กลุ่มทดลอง ■ กลุ่มควบคุม

น้ำหนัก

■ กลุ่มทดลอง ■ กลุ่มควบคุม

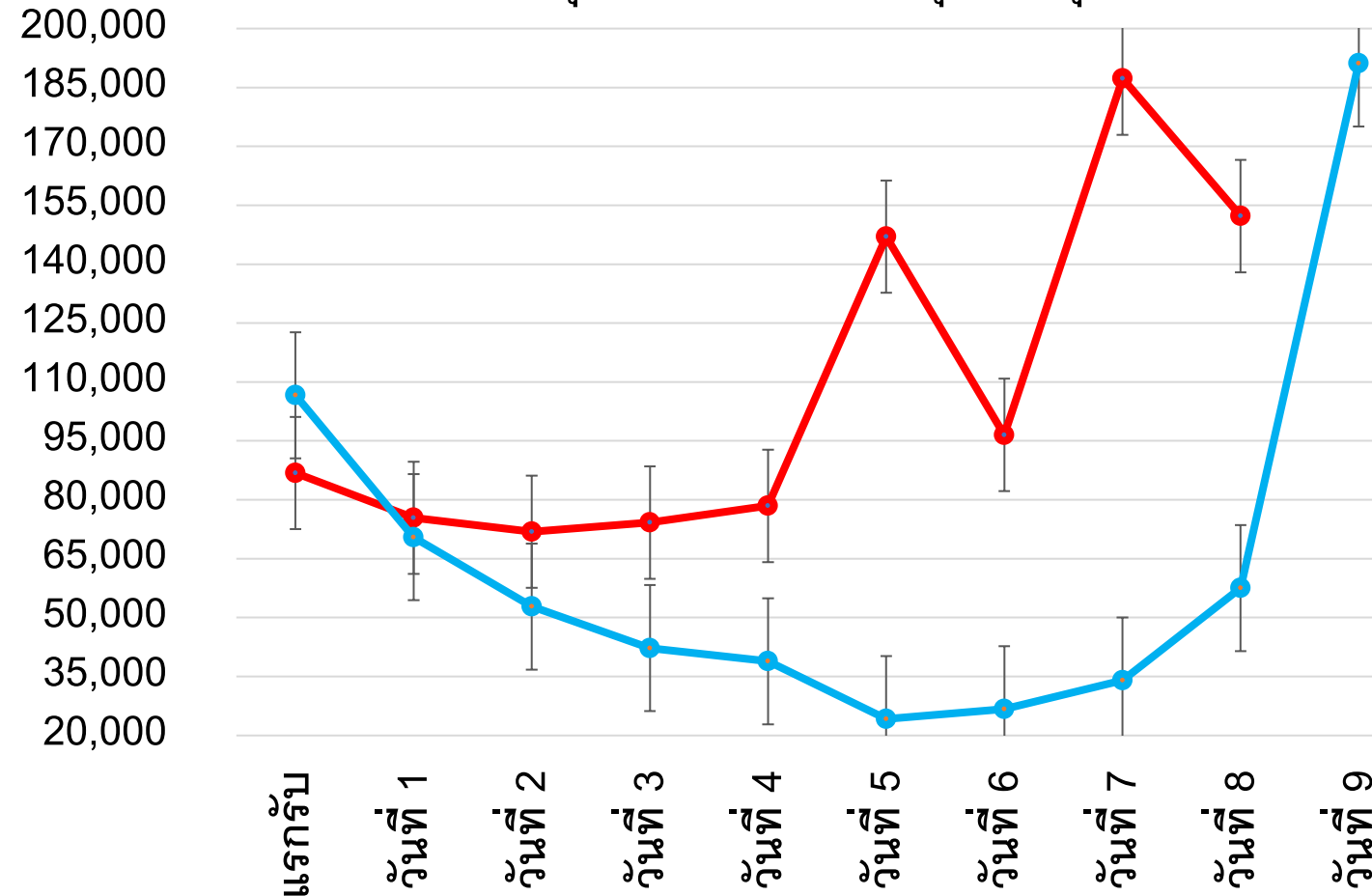

ผลการศึกษา : เกล็ดเลือด

cells/mm³

เกล็ดเลือด

● กลุ่มทดลอง ● กลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง

F/U 2 152,250

F/U 1 187,276

วันที่ 6 96,517

วันที่ 5 147,000

วันที่ 4 78,444

วันที่ 3 74,188

วันที่ 2 71,852

วันที่ 1 75,389

แรกเริ่ม 86,811

D8

D2

D0

D1

กลุ่มควบคุม

แรกเริ่ม 106,622

วันที่ 1 70,472

วันที่ 2 52,781

วันที่ 3 42,217

วันที่ 4 38,873

วันที่ 5 24,143

วันที่ 6 26,667

วันที่ 7 34,000

วันที่ 8 57,514

F/U 1 191,128

D1

D5

D9

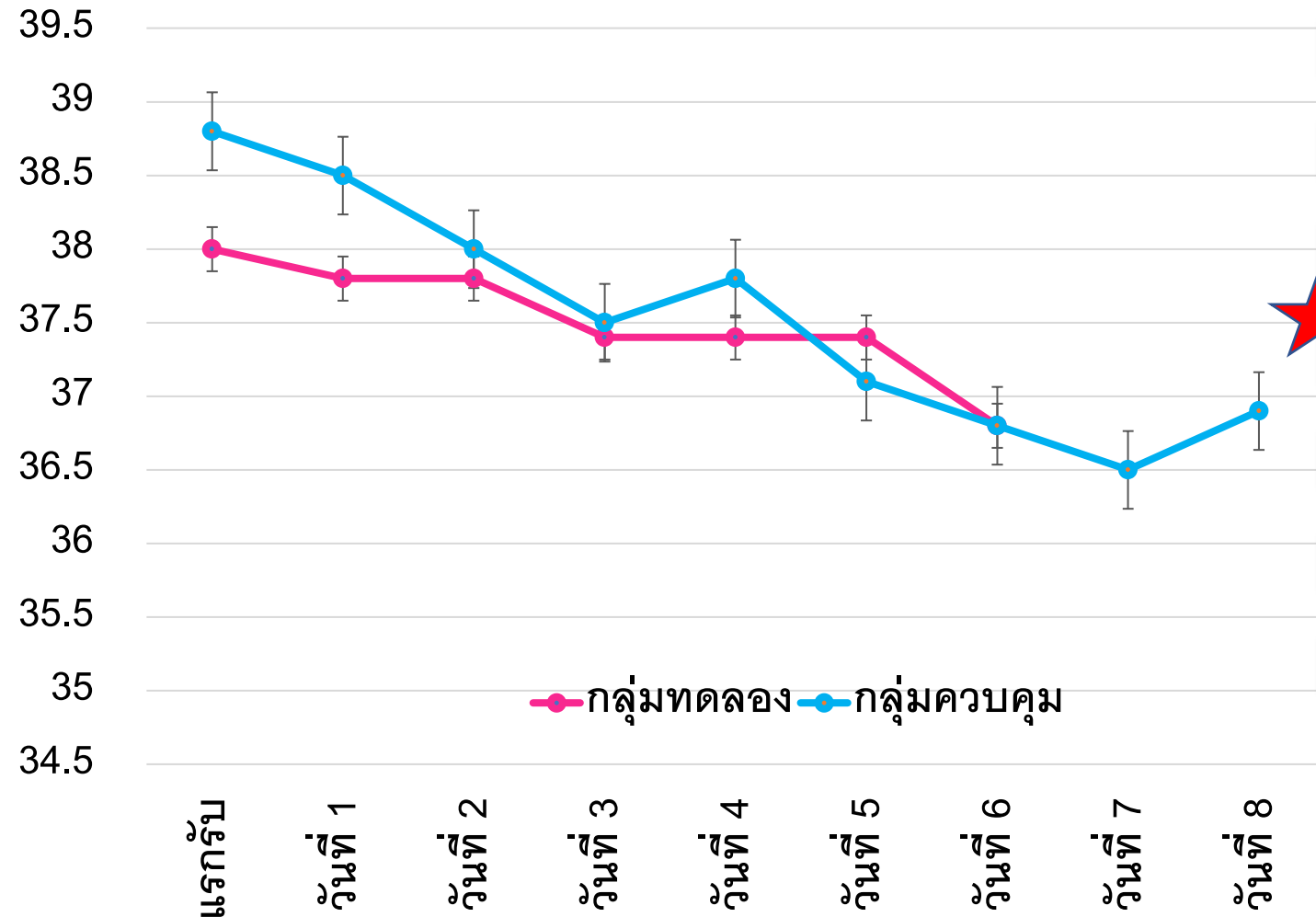
D6

ผลการศึกษา : อุณหภูมิร่างกาย

องศาเซลเซียส

อุณหภูมิร่างกาย

กลุ่มทดลอง

แรก 38.0

วันที่ 1 37.8

วันที่ 2 37.8

วันที่ 3 37.4

วันที่ 4 37.4

วันที่ 5 37.4

วันที่ 6 36.8

กลุ่มควบคุม

แรก 38.8

วันที่ 1 38.5

วันที่ 2 38.0

วันที่ 3 37.5

วันที่ 4 37.8

วันที่ 5 37.1

วันที่ 6 36.8

วันที่ 7 36.5

วันที่ 8 36.9

D1

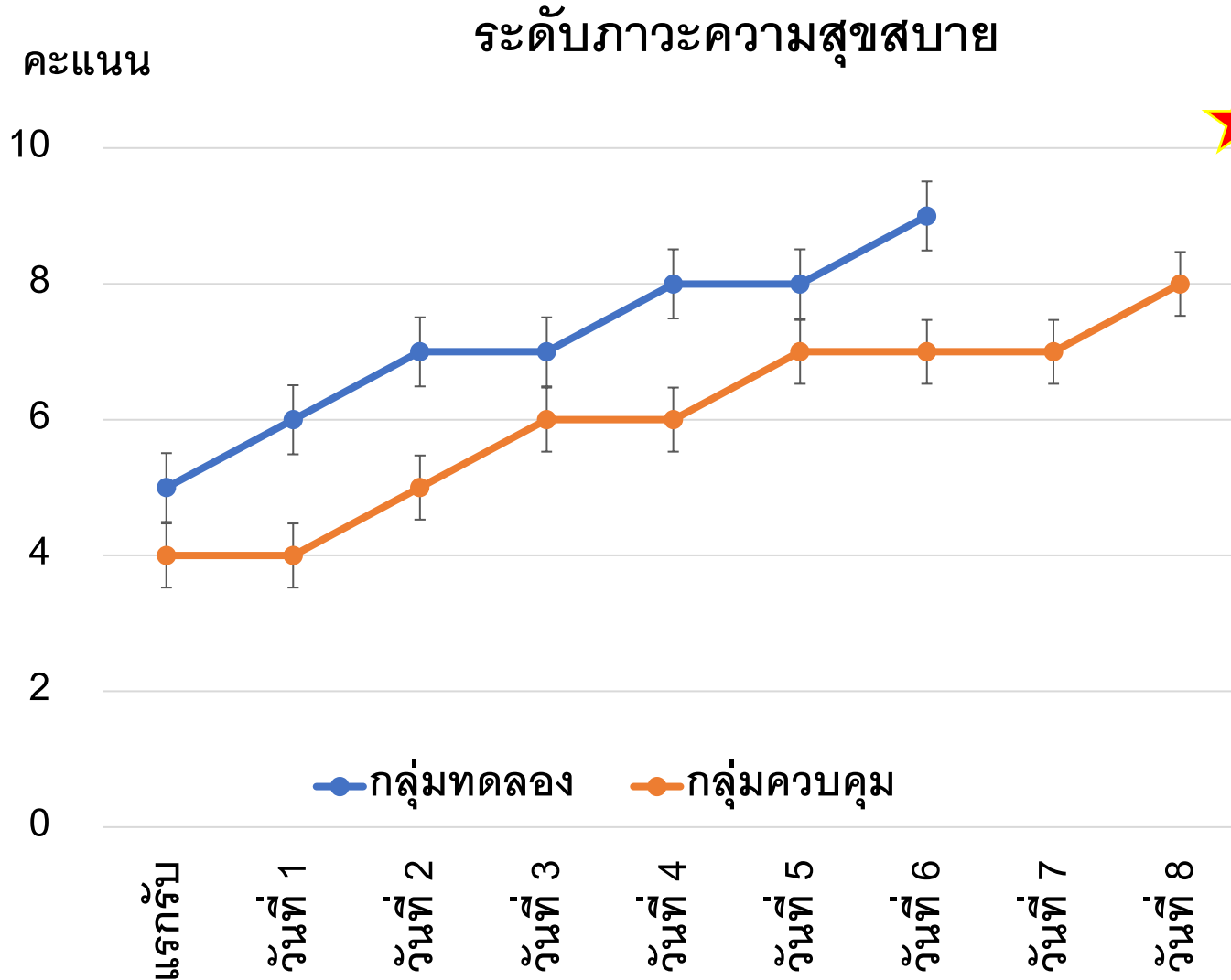
D6

D1

D8

ผลการศึกษา : ระดับภาวะความสบาย

บทที่ 5 : อภิปรายผลการการศึกษา

ผลการศึกษา พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของจำนวน**เกล็ดเลือด**แรกเริ่มมีความแตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มควบคุมมีจำนวนเกล็ดเลือดมากกว่ากลุ่มทดลอง ($86,811 \pm 27,625.31$ และ $108,173 \pm 33,826.22$ cells/mm³) ในช่วงวันแรกเกล็ดเลือดของผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่มลดลงพร้อมกัน แต่ในกลุ่มทดลองเกล็ดเลือดเพิ่มขึ้นในวันที่ 3 เป็นต้นไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Dharmarathna et al. (2013) และ Gadhwal et al. (2016) และเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนเป็นปกติในวันที่ 5 เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุมที่ลดลงอย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้นในวันที่ 8 เป็นต้นไป เมื่อพิจารณา**อุณหภูมิร่างกาย**ของทั้งสองกลุ่มลดลงตั้งแต่วันแรกไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มทดลองอุณหภูมิร่างกายลดลงเร็วกว่ากลุ่มควบคุม เนื่องจากมีอาการฟื้นตัวจากโรคได้เร็วกว่า ทำให้มี**ความสุขสบาย**เพิ่มมากขึ้นตั้งแต่วันแรกเป็นต้นไป และเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุม รวมทั้งทำให้มีอัตราการระยะเวลาในการนอนโรงพยาบาลสั้นกว่ารวม 6 วัน และกลุ่มควบคุม 8 วัน ซึ่งน้อยกว่า 2 วันเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Abhishek Singha et al. (2016) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เพิ่มขึ้น สามารถอ้างอิงในกลุ่มประชากรได้มากขึ้น
2. ควรมีการปรับปรุงสูตรของน้ำคั้นใบมะละกอให้มีรสชาติที่ผู้ป่วยสามารถทานได้ง่ายขึ้น
3. กรณีให้การรักษาผู้ป่วยเฉพาะราย ในการทดลองควรอยู่ภายใต้การรักษาของแพทย์เพียงคนเดียว เพื่อให้ผลการดูแลรักษาของผู้ป่วยไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อที่จะได้สรุปผลการรักษาได้ชัดเจนมากขึ้น

THANK YOU
